

Přednáška 3

Filtry a některé užitečné příkazy OS Unix.

`tee [-ai] [soubory]`

- Duplikuje standardní vstup, jednu kopii posílá na standardní výstup a další do souboru/souborů.
  - a   připojení k souboru
  - i   ignorování všech přerušení

- **Příklady:**

```
finger | tee a.txt b.txt
```

```
spell text.txt | tee -a typos
```

nl [přepínače] [soubor]

- Očísluje řádky souboru.

-s 'řetězec'   oddělí text od čísla řádky daným řetězcem
-bp 'vzor'   očísluje pouze řádky obsahující daný vzor

- **Příklady:**

```
ls -l / | nl
```

```
ls -l / | nl -s ') '
```

```
ls -l / | nl -bp '^-'
```


head

`head [-n] [soubor]`

- Vytiskne prvních n řádek ze souborů (implicitně tiskne prvních 10 řádek).

- **Příklady:**

```
ls -lct / | nl | head -4
```


tail

`tail [přepínače] [soubor]`

- Vytiskne posledních 10 řádek ze souborů.
  - n   vytiskne posledních n řádek
  - +n   tiskne od řádky n až do konce
  - f   neukončí se na konci souboru (CTRL-C)
  - r   vytiskne v obráceném pořadí

- **Příklady:**

```
ls -lct / | nl | tail
```

```
ls -lct / | nl | tail -5
```

```
ls -lct / | nl | tail +5
```

```
tail -f soubor.txt
```

`wc [přepínače] [soubory]`

- Vypíše kolik znaků, slov, řádek obsahují soubory.
  - c pouze počet znaků
  - w pouze počet slov
  - l pouze počet řádek

- **Příklady:**

```
ls -l / | tail +2 | wc -l
```

```
wc -l /etc/passwd
```

cut

cut *přepínače* [soubory]

- Vypíše specifikované sloupec ze souborů.
  - cseznam* vypíše znaky na příslušných pozicích definovaných seznamem (např. 2-10,15,45-)
  - dznak* definice oddělovače
  - fseznam* vypíše sloupce určené seznamem (oddělovač může být pouze jeden znak)

- **Příklady:**

```
ls -l | cut -c2-10,15-23,54-
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f1,3,5
```

```
who | cut -d' ' -f1
```

paste

`paste [přepínače] soubory`

- Sloučí odpovídající řádky z jednoho nebo více souborů do jednoho souboru.

`-dznaky` definice oddělovačů

- **Příklady:**

```
ypcat passwd | cut -d: -f1 > jmeno.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f3 > uid.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f6 > adresar.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f7 > shell.txt
```

```
paste -d'+-' uid.txt jmeno.txt shell.txt
```


split

`split [přepínače] soubor jméno`

- Rozdělí `soubor` do menších souborů o příslušné velikosti a pojmenuje je: `jměnoaa`, `jměnoab`, `jměnoac`,...
- `bvelikost`   definice velikosti výstupních souborů

- **Příklady:**

```
split -b10k /bin/ls ls
```

```
cat ls?? > ls
```


uniq

`uniq [přepínače] [soubor]`

- Odstraní duplikované sousední řádky.
  - c a vypíše informaci kolikrát se daná řádka vyskytovala
  - d vypíše pouze duplikované řádky jednou (jedinečné nevypíše vůbec)
  - u vypíše pouze jedinečné řádky (duplikované nevypíše vůbec)

- **Příklady:**

```
who | cut -d" " -f1 | sort > jmena.txt
```

```
uniq -c jmena.txt
```

```
uniq -d jmena.txt
```

```
uniq -u jmena.txt
```

`tr [přepínače] řetězec1 řetězec2`

- Kopíruje standardní vstup na standardní výstup a provádí náhradu znaků z **řetězec1** na znaky z **řetězec2** nebo maže znaky z **řetězec1**.
  - d maže znaky z **řetězec1** z výstupu
  - s opakující se znaky nahradí pouze jedním znakem

- **Příklady:**

```
cat file.txt | tr 'ABC' 'xyz'
```

```
cat file.txt | tr '[a-z]' '[A-Z]'
```

```
ls -l | tr -s ' ' | cut -d' ' -f2,9-
```

```
ls -l | tr -s ' ' '\012'
```


sort I

`sort [přepínače] [soubor]`

- Setřídí řádky souboru (implicitně v abecedním pořadí).
  - f ignoruje malá/velká písmena
  - n setřídí numericky
  - M porovnává první tři písmena jako měsíc
  - r setřídí v opačném pořadí
  - u identické řádky vypíše pouze jednou
  - tznak definuje oddělovač slopečků
  - kpočáteční-sloupec[typ][,koncový-sloupec[typ]]
definujeme sloupce podle, kterých se bude třídit

sort II

Příklady:

```
ls -l / | sort
```

```
ls -l / | sort -k3
```

```
ls -l / | sort -k3,3
```

```
ls -l / | sort -k2,2n
```

```
ls -l / | sort -k2,2nr
```

```
ls -l / | sort -k6,6M
```

```
ls -l / | sort -k6,6M -k7,7n
```

```
ls -l / | sort -k6,6M | sort -k7,7n
```

```
ls -l / | sort -k6,6M -k7,7n -k8.2,8.3n -k8.5,8.6n
```

```
ypcat passwd | sort -t ':' -k3,3n
```


cmp

`cmp [přepínače] soubor1 soubor2`

- Porovná dva soubory a vypíše informaci o tom, kde je první rozdíl.
  - s nevypíše nic, pouze vrací návratový kód

- **Příklady:**

```
$ cmp s1.txt s3.txt
```

```
s1.txt s3.txt differ: char 15, line 2
```


comm

```
comm [-123] soubor1 soubor2
```

- Porovná řádky dvou setříděných souborů a vypíše tři sloupce:
  1. sloupec obsahuje řádky obsažené pouze v souboru1
  2. sloupec obsahuje řádky obsažené pouze v souboru2
  3. sloupec obsahuje řádky obsažené v obou souborech

Příklady:

```
comm s1.txt s3.txt
```

```
comm -12 s1.txt s3.txt
```


diff

`diff [přepínače] soubor1 soubor2`

- Hledá rozdílné a shodné části dvou souborů.
- Rozdíly vypisuje v různých tvarech, implicitně:
  - XaY   za řádek X prvního souboru jsou přidány řádky Y ve druhém souboru
  - XcZ   řádky X prvního souboru jsou nahrazeny řádky Y druhého souboru
  - XdY   řádky X z prvního souboru chybí ve druhém souboru za řádkem Y
- Přepínačem -u docílíme jiný tvar výstupu (+, -).
  - +   označuje řádky, které jsou ve druhém souboru navíc
  - označuje řádky, které ve druhém souboru chybí
- Přepínačem -c docílíme opět jiný tvar výstupu (+,-,!).

patch

`patch [přepínače] [soubor]`

- Podle výstupu z `diff` a orig. souboru vytvoří soubor nový.
  - b vytvoří zálohu původního souboru (soubor.orig)
  - i patchfile rozdílové informace čte ze souboru patchfile

Příklady:

```
diff -u f1 f2 > patch.diff
```

```
patch -b -i patch.diff f1
```


find I

find adresář [výraz]

- V daném adresáři hledá soubory podle zadaného výrazu.
- Výraz se vyhodnocuje zleva doprava a vyhodnocení končí v okamžiku, když je jasné, že výraz není splněný.
- Implicitně jsou jednotlivé části výrazu spojeny logickým součinem.
- Jednotlivé části můžeme spojit logickým součtem **-o**.
- Jednotlivé části výrazu můžeme seskupovat pomocí závorek **\ (a \ )**.
- Také můžeme využít operátor negace **\ !**.

find II

- Ve výrazu můžeme použít následující příkazy:
  - print   výpis souborů, které splňují výraz
  - ok příkaz { \;   interaktivní provedení příkazu pro soubory, které splňují výraz
  - exec příkaz { \;   neinteraktivní provedení příkazu pro soubory, které splňují výraz

- Ve výrazu můžeme použít následující podmínky pro:
  - type [d,f,l,b,c]   typ souboru
  - inum n   číslo i-uzlu
  - name 'vzor'   jméno (lze použít znaky *,?,[ ] ,...)
  - perm nnn   přístupové práva
  - mtime [n | -n | +n]   čas modifikace
  - atime [n | -n | +n]   čas přístupu
  - ctime [n | -n | +n]   čas modifikace

find III

Příklady:

```
find $HOME
```

```
find $HOME -type f
```

```
find /bin -type f -name at
```

```
find /bin -type f -name at
```

```
find /usr/bin -type f -name '*grep'
```

```
find . -atime -1
```

```
find . -name '[A-Z]*'
```

```
find . \! -name '[A-Z]*'
```

find IV

Příklady:

```
find . -name 'f*' -print
```

```
find . -name 's*' -print
```

```
find . \( -name 'f*' -o -name 's*' \) -print
```

```
find . \! \( -name 'f*' -o -name 's*' \) -print
```

```
find . -print -name 'f*' -print
```

```
find . -name core -ok rm { } \;
```

```
find . -name core -exec rm { } \;
```